

ΑΡΣΑΚΕΙΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ–ΛΥΚΕΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ της Φ.Ε.

«Ημέρα Σταδιοδρομίας
και Μεντόρων»

Προλόγισμα

Τετάρτη 24 Ιανουαρίου 2018

Θανάσης Νευροκοπλής

Αγαπητά μας παιδιά,

η σημερινή «Ημέρα Σταδιοδρομίας και Μεντόρων» αποτελεί μια πρωτοβουλία του Γραφείου Σχολικού Επαγγελματικού Προσανατολισμού, ιδιαίτερα της συναδέλφου κ. Πιλωνά που το στελεκώνει, και η οποία μαζί με την κ. Φωτίου, την κ. Αναγνώστου και την κ. Τασιούλα, εργάστηκαν με ζήλο για την πραγματοποίησή του. Αυτή η συντονισμένη προσπάθεια αποτυπώνει την έγνοια του Σχολείου μας να σας προετοιμάσει υπεύθυνα, ώστε να σχεδιάσετε «μετά λόγου γνώσεως» το δικό σας αύριο, το δικό σας μέλλον. Ακριβώς γι' αυτό, έχουν προσκληθεί να μιλήσουν και να συζητήσουν μαζί σας άνθρωποι με διακεκριμένη ακαδημαϊκή και επαγγελματική διαδρομή, οι οποίοι είναι όλοι τους μέλη της ευρύτερης αρσακειακής οικογένειας: άλλοι από αυτούς είναι απόφοιτοι και άλλοι γονείς. Τους ευχαριστούμε θερμά για την πρόθυμη ανταπόκριση στην πρόσκληση, καθώς και για την πολύτιμη συμβολή τους. Όλοι τους θα είναι εδώ για να καταθέσουν σε σας τη γνώση και -κυρίως- την εμπειρία τους στον τομέα εκείνο που κι εσείς φαντάζεστε, επιθυμείτε ή θα θέλατε να σπουδάσετε και να εργαστείτε μεθαύριο. Επιτρέψτε μου, εισαγωγικά, να μοιραστώ κι εγώ μαζί σας τρεις σκέψεις, περισσότερο θεωρητικές, οι οποίες ίσως σας βοηθήσουν να θεωρήσετε, δηλαδή να δείτε, πιο καθαρά το ζήτημα αυτό. Θα αναφερθώ [α] στις αποφάσεις της καρδιάς, [β] στην αμφιβολία που αυτές γεννούν και [γ] στην αληθινή ευτυχία με την οποία μας ανταμείβουν.

[α] οι αποφάσεις της καρδιάς

Είναι αλήθεια ότι ο άνθρωπος καλείται στη ζωή του να λάβει μυριάδες αποφάσεις. Δύο, όμως, από αυτές ξεχωρίζουν· δύο από αυτές καθορίζουν σε μεγάλο βαθμό την κατεύθυνση και το περιεχόμενο με το οποίο θα γεμίσει την καθημερινότητά του και θα δώσει νόημα σε αυτήν: η πρώτη είναι η επιλογή του ανθρώπου με τον οποίο θα συμπορευτεί και η δεύτερη της εργασίας του. Και οι δυο διαφέρουν από τις υπόλοιπες, τις μυριάδες (για τις οποίες πολύ σωστά μας συμβουλεύουν ότι πρέπει να τις παίρνουμε, αφού πρώτα τις εξετάσουμε και τις αναλύσουμε λογικά), καθώς –κατά κανόνα– αυτές παίρνονται οδηγημένες από το ένστικτο ίσως ή, μάλλον, από κάτι πιο μύχιο, πιο βαθύ... Λέω πιο βαθύ, γιατί με τη λογική διαπραγμάτευση αυτών των αποφάσεων πρέπει να συνταχθεί και η καρδιά. Και για να είμαστε πιο ακριβείς, σε αυτές τις δύο αποφάσεις είναι αυτή, η καρδιά, που πρώτη αποφασίζει και η λογική ακολουθεί. Τι ακριβώς συμβαίνει εδώ και τι συνέπειες έχει αυτή η “αναποδιά” για την πορεία που θα πάρει η ζωή μας; Το βέβαιο, και απολύτως φυσιολογικό, είναι να μας παιδέψει η αμφιβολία: Πήρα τη σωστή απόφαση; Ήταν όντως αυτό που ήθελα και μπορούσα να κάνω στη ζωή μου; Και ποιο είναι, άραγε, το κριτήριο με το οποίο ζυγίζεται η ορθότητα αυτών των μεγάλων αποφάσεων;

[β] οι αμφιβολίες που γεννούν οι αποφάσεις της καρδιάς

Υπάρχει ένα περιστατικό από τη ζωή του μεγαλύτερου ίσως συνθέτη του 20ου αιώνα, του Ντιμίτρι Ντιμίτριεβιτς Σοστακόβιτς, που αξίζει να αναφέρουμε. Κάποια στιγμή τον επισκέφτηκαν στο εξοχικό του τρεις νέοι συνθέτες, για να δείξουν τη δουλειά τους στον διάσημο δάσκαλο και να ακούσουν τη γνώμη του για το αν έχουν μέλλον και προοπτική στη μουσική. Ο Σοστακόβιτς, αφού μελέτησε τις μουσικές συνθέσεις των νεαρών, τους φώναξε κατά σειρά –όπως τους είχε αξιολογήσει με βάση την ποιότητα των συνθέσεών τους– για να τους κάνει μία επιπλέον ερώτηση: «Θα μπορέσεις να ζήσεις, αν τελικά σου

πως δεν έχεις προοπτική στην ενασχόλησή σου με τη σύνθεση;». Οι δύο πρώτοι, οι καλύτεροι, απάντησαν πως «ναι, μπορώ να ζήσω και χωρίς τη σύνθεση» και μόνο ο τρίτος, ο υποδεέστερος των άλλων, είπε πως «όχι, δεν μπορώ να φανταστώ τη ζωή μου χωρίς να γράφω μουσική!». Ε, λοιπόν, αυτόν και μόνο παρότρυνε τελικά ο Σοστακόβιτς να συνεχίσει με τη σύνθεση. «Αν δεν μπορείς να ζήσεις χωρίς αυτό»... Είναι, λοιπόν, αλήθεια πως ζεις με αυτό! Κι επειδή θα ζήσεις με αυτό, φρόντισε να αξίζει, γιατί αφορά εσένα και τη ζωή σου.

Αυτήν την αλήθεια αποτυπώνει σε ένα δίστιχό του και ο Αρχιλόχος, γράφοντας: «Στο δόρυ μου οφείλω το ψωμί μου, στο δόρυ μου το κρασί από την Ίσμαρο· γερμένος πάνω στο δόρυ μου πίνω». Που πάει να πει, πως ο αγώνας για την εξασφάλιση των βασικών για την επιβίωση αγαθών είναι ένα με την επιδίωξη των πιο πολυτελών απολαύσεων (ο «ισμαρικός οίνος» ήταν κάτι σαν ακριβή σαμπάνια της εποχής). Ή, αλλιώς, πως απολαμβάνεις εν τέλει τη ζωή με τον τρόπο σου, τον τρόπο που διαλέγεις να πορεύεσαι σε αυτήν. «Με το δόρυ», αλλά και «πάνω στο δόρυ», στην περίπτωση του Αρχιλόχου ή του Πάρη που αναζητά την αγάπη της ωραίας Ελένης ή του Αίαντα και του Αχιλλέα που αναζητούν –εν ώρα πολέμου– την ανεμελιά του παιχνιδιού των πεσσών με το δόρυ παραμάσχαλα. Το ίδιο ισχύει για όλους μας, πιστεύω, λίγο πολύ. Το θέμα είναι τι θα είναι το «δόρυ» του καθενός. Για μας εδώ που μιλάμε σήμερα, πιθανόν να λέγαμε «στον υπολογιστή μου οφείλω το ψωμί μου...».

[γ] η αληθινή ευτυχία με την οποία μας ανταμείβουν οι αποφάσεις της καρδιάς

Με όλα αυτά θέλω να τονίσω πως η επιλογή της μελλοντικής σας εργασίας είναι μια πολύ σπουδαία υπόθεση, η οποία –για να είναι δημιουργική και όχι καταναγκαστική– πρέπει να τροφοδοτηθεί και να καλλιεργηθεί από την παιδεία. Μια παιδεία, όπως την όρισε εκ νέου ο Μάνος Χατζιδάκις, η οποία «δεν θα είναι ποτέ η πληροφορία, η τεχνική, το δίπλωμα εξειδίκευσης που εξασφαλίζει γάμο, αυτοκίνητο κι ακίνητο, με πληρωμή την πλήρη υποταγή του εξασφαλισθέντος, αλλά η πνευματική και ψυχική διάπλαση ενός ελεύθερου ανθρώπου, με τεχνική αναθεώρησης κι ονειρικής δομής, με αγωνία απελευθέρωσης και με διαθέσεις μιας ιπτάμενης φυγής προς τ' άστρα».

Μιλώντας πιο πριν για την εσωτερική αμφιβολία με την οποία θα αναμετρηθείτε, δεν πρέπει να παραγνωρίσουμε και την εξωτερική αβεβαιότητα που προκαλεί το άγνωστο και περίπλοκο περιβάλλον της ελληνικής κρίσης αλλά και της παγκοσμιοποίησης. Γι' αυτόν το νέο κόσμο, που βρίσκεται σε μια διαδικασία ιλιγγιώδους και ασύμμετρης μεταβολής, θα σας μιλήσουν εκτενέστερα, αντλώντας από την εμπειρία τους, οι καλεσμένοι μας. Εγώ θα πω, μόνο, πως πάντα έτσι ήταν! Ο άνθρωπος και η μοίρα του είναι αυτή: να αναζητά την ευτυχία σε έναν κόσμο αστάθειας και αβεβαιότητας. Κι η ευτυχία δεν είναι απλή υπόθεση· δεν έχει σχέση με εκείνην την παρακμιακή διαφήμιση για τον μικροαστικό καναπέ, στον οποίο σας υπόσχεται ότι θα βουλιάζετε στο τέλος της μέρας –μιας μέρας, αλίμονο, κατά την οποία αναλωθήκατε στο να ξοδεύεστε σε ένα σωρό ξένα, ανούσια και αδιάφορα για σας πράγματα...

Η αληθινή ευτυχία περιγράφεται με τρόπο μοναδικό στον «Ηλίθιο» του Φιοντόρ Ντοστογιέφσκι: «Ρωτήστε, ρωτήστε τους μονάχα πώς την αντιλαμβάνονται όλοι τους την ευτυχία. Ω, να' στε σίγουροι πως ο Κολόμβος ήταν ευτυχισμένος όχι όταν ανακάλυψε την Αμερική, μα τότε που την αναζητούσε· να' στε σίγουροι πως η μεγαλύτερη στιγμή της ευτυχίας του ήταν, ίσως, τρεις μέρες ακριβώς πριν από την ανακάλυψη του Νέου Κόσμου, όταν το επαναστατημένο πλήρωμα μέσα στην απόγνωση του λίγο έλειψε να γυρίσει το καράβι πίσω στην Ευρώπη! Δεν πρόκειται για το Νέο Κόσμο –δεν πα' να χαθεί! Ο Κολόμβος πέθανε χωρίς σχεδόν να τον δει και, ουσιαστικά, χωρίς να ξέρει τι ανακάλυψε. Το σπουδαίο είναι η ζωή, μόνον η ζωή· η συνεχής ανακάλυψη αυτής της ζωής, η αδιάκοπη κι αιώνια!»

Ο λόγος τώρα στην καλεσμένη μας, την κ. Κατερίνα Παπακώτα, Ψυχολόγο και Σύμβουλο Σταδιοδρομίας του Γραφείου Διασύνδεσης του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, η οποία θα αναπτύξει το θέμα «Η εργασία και οι προοπτικές της στην Ελλάδα της κρίσης, στην εποχή της παγκοσμιοποίησης».